

УДК 796.056.8.332(045)

DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2026-1.15>**Собко Наталія Григорівна**кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри теорії та методики спорту

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ORCID ID: 0000-0002-5354-9262

Собко Сергій Григорович

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри спортивних ігор та масових видів спорту

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ORCID ID: 0000-0001-7375-2869

Мішин Сергій Вікторович

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри спортивних ігор та масових видів спорту

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ORCID ID: 0000-0003-4715-9468

УПРАВЛІННЯ ФУТБОЛЬНОЮ КОМАНДОЮ: ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ

Актуальність проблеми. У представленій роботі здійснено аналіз літературних джерел, присвячених проблематиці спортивної конфліктології. Питання якості міжособистісних стосунків у спортивному колективі є однією з ключових практичних проблем, що постає перед тренерами. Ефективна підготовка команди вимагає від керівника не лише професійних знань у сфері фізичної та технічної підготовки, але й глибокого розуміння психологічних процесів, які відбуваються у групі. Тренер має володіти навичками організації взаємодії між спортсменами, умінням підтримувати позитивний психологічний мікроклімат, а також здатністю своєчасно виявляти та попереджати конфліктні ситуації. Конфлікти у спортивному середовищі можуть виникати з різних причин і суттєво ускладнювати виконання поставлених завдань. Управління ними передбачає не лише реагування на вже існуючі проблеми, але й розробку превентивних заходів, спрямованих на їх запобігання. **Мета дослідження** – теоретично обґрунтувати та застосувати тестові методики оцінки психологічних показників як інструмент діагностики та профілактики конфліктів у футбольній команді. **Методи:** аналіз спеціальної літератури з конфліктології та інформаційних матеріалів з Інтернет-джерел; теоретичне узагальнення; дослідження індивідуально-психологічних характеристик спортсменів; виявлення ранніх ознак прихованих конфліктів; анонімне анкетування для визначення причин їх виникнення; застосування психо-діагностичних тестів. **Результати:** розроблено анкету для вивчення причин міжособистісних конфліктів у футбольному колективі. Основними чинниками спортсмени назвали негативні результати змагань, прояви «зіркової хвороби» окремих гравців, нездорову конкуренцію, фізичне та психічне перенапруження, порушення спортивного режиму, а також матеріальне стимулювання. Проведене тестування дозволило визначити рівень конфліктності (у 63,16% він середній), контактність особистості (73,68% відкриті до компромісів), комунікативний контроль (68,42% доброзичливо сприймають критику «знизу», але насторожено ставляться до критики «зверху»), рівень тривожності (у більшості середній), а також стійкість до конфліктів. Досліджено стилі спілкування та стратегії поведінки спортсменів у конфліктних ситуаціях, оцінено психологічну атмосферу в команді. Отримані результати дали змогу розробити комплекс заходів, спрямованих на формування здорового психологічного клімату та запобігання конфліктам у процесі підготовки спортсменів.

Ключові слова: конфліктна ситуація, діагностика, профілактика, управління, футбольна команда.

Вступ. Досягнення високих спортивних результатів, зокрема у футболі, значною мірою визначається сукупністю зовнішніх та внутрішніх чинників, що проявляються через якість міжособистісних взаємин у команді. Зростання розбіжностей між гравцями призводить до загострення цих взаємин, надання їм негативного характеру та погіршення психологічного мікроклімату колективу [2, с. 1]. У таких умовах конфліктні ситуації ускладнюють виконання поставлених завдань перед командою, що може спричинити недоліки у грі та навіть порушення правил [8, с. 79]. Тому актуальним завданням постає пошук шляхів зменшення кількості конфліктних ситуацій у спортивних командах ігрових видів спорту.

Як підкреслює Ю. О. Остапенко разом із колегами [5, с. 40], проблема управління спортивними колективами є надзвичайно актуальною для практики тренерів. Футбольна команда виступає як єдиний організм, що об'єднує всіх учасників у спільну систему. Тому процес її підготовки вимагає від тренера не лише знання правил проведення змагань та методики спортивного тренування, але й розуміння особливостей функціонування колективу, механізмів взаємодії та вміння підтримувати сприятливий психологічний мікроклімат у команді.

Проблематика конфліктних ситуацій у спортивних командах, їхні причини, рівень конфліктності та можливі шляхи вирішення була предметом дослідження багатьох учених у різні роки (Н. І. Алексєєва, 2015; О. Багас, Р. Ковальчук, 2016; В. М. Костюкевич, 2014; О. В. Кузенков, 2019; В. М. Ляшенко, Є. М. Корж, Н. М. Подлесна, 2020; І. В. Оксенюк, А. П. Панчук, 2016; Ю. О. Остапенко, В. В. Остапенко, Р. Н. Стасюк, Н. О. Долгова, 2021 та інші). Зокрема, Д. О. Ігумнов та Ю. О. Остапенко [2; 5] дослідили психологічні чинники, що зумовлюють виникнення міжособистісних конфліктів серед спортсменів і тренерів футбольних команд.

Вивчення та формування внутрішньо групових особливостей взаємодії, а також аналіз причин виникнення конфліктів у спортивному колективі надають тренеру можливість здійснювати ефективне управління командою. Це дозволяє своєчасно коригувати міжособистісні стосунки та підтримувати сприятливий психологічний мікроклімат, що є важливою умовою для досягнення високих результатів у спортивній діяльності.

На думку О. М. Кривенка [3, с. 6], дослідження попередження конфліктів у професійній діяльності полягає у виявленні психічних чинників, що зумовлюють схильність до конфліктної поведінки. Автор підкреслює, що така поведінка сприяє ескалації суперечок та загостренню конфліктних ситуацій, ускладнює міжособистісні взаємини й негативно позначається на морально-психологічному стані спортивних колективів.

Мета та завдання. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та застосування тестових методик оцінки психологічних показників як інструменту профілактики конфліктів у футбольному колективі. Для досягнення цієї мети визначено низку завдань: встановити рівень конфліктності, контактності та комунікативного контролю у спілкуванні; оцінити рівень тривожності та стійкості особистості до конфліктних ситуацій; дослідити індивідуальні стилі спілкування та стратегії поведінки спортсменів у конфліктних умовах; проаналізувати психологічну атмосферу в команді.

Методи дослідження: теоретичні: охоплювали аналіз спеціальної літератури з конфліктології, опрацювання інформаційних матеріалів з інтернет-джерел, а також узагальнення отриманих даних; соціологічні: передбачали спостереження за індивідуально-психологічними особливостями спортсменів, виявлення ранніх симптомів прихованих конфліктів на стадії їх зародження, а також проведення анонімного анкетування з метою визначення можливих причин конфліктів у досліджуваному колективі; експериментальні методи: ґрунтувалися на застосуванні тестових процедур, розроблених провідними фахівцями (Котлова Л. О., 2013; Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І., 2007; Кононець М. О., 2017; Галаган В. Я. та ін., 2008), що дозволило комплексно оцінити рівень конфліктності, контактності, стилі спілкування та інші психологічні характеристики футболістів.

Тест 1. Оцінка конфліктності особистості [4, с. 42]. Результати тестування дали змогу глибше зрозуміти характерологічні особливості спортсменів та пояснити, чому вони поведуться у конфліктних ситуаціях саме так, а не інакше.

Тест 2. «Чи конфліктна Ви особистість». Даний тест дав змогу отримати об'єктивну оцінку поведінки кожного члена команди у конфліктних ситуаціях. Його результати допомогли спортсменам краще усвідомити власні особистісні особливості та визначити можливість для корекції власної поведінки, зокрема у випадках виникнення конфліктів.

Тест 3. Оцінка рівня контактності особистості. За допомогою цього тесту визначалося, наскільки ефективно кожен член футбольного колективу встановлює та підтримує контакти з іншими учасниками команди. Результати дозволили оцінити відкритість спортсменів до взаємодії, їхню готовність до компромісів та здатність формувати конструктивні міжособистісні стосунки у командному середовищі.

Тест 4. Оцінка стилю спілкування. За допомогою цієї методики визначалися індивідуальні особливості стилю комунікації кожного футболіста в різних життєвих ситуаціях. Результати тесту дозволили виявити характерні риси взаємодії спортсменів, їхню схильність до певних моделей поведінки та особливості встановлення контактів у командному середовищі.

Тест 5. Оцінка психологічної атмосфери в колективі (за методикою А. Ф. Фідлера). Цей тест було застосовано для аналізу та опису психологічної атмосфери у футбольному колективі. Він дозволив визначити рівень згуртованості команди, характер міжособистісних взаємин та загальний емоційний фон, що впливає на ефективність спільної діяльності спортсменів.

Тест 6. Оцінка комунікативного контролю у спілкуванні (за методикою Маріона Снайдера) [6]. Цей тест застосовувався для визначення рівня контролю, який респонденти здійснюють під час спілкування з іншими людьми. Він дозволив оцінити здатність спортсменів регулювати власні комунікативні прояви, адаптуватися до різних ситуацій та підтримувати ефективну взаємодію в командному середовищі.

Тест 7. Оцінка характеристик і рівня тривожності (варіант методики Ч. Спілбергера). Тривожність розглядається як важлива індивідуально-психологічна характеристика, що визначає чутливість особистості до стресових факторів та її схильність до переживання незвичних чи конфліктних ситуацій. Застосування цього тесту дозволило оцінити рівень тривожності спортсменів, виявити їхню схильність до емоційного напруження, форсування переживань, ескалації конфліктогенних чинників та використання психологічних захисних механізмів.

Тест 8. Оцінка рівня стійкості особистості до конфлікту. Дослідження проводилося відповідно до рекомендацій Н. П. Фетіскіна, В. В. Козлова та Г. М. Мануйлова [1, с. 91]. Методика дозволила визначити індивідуальний рівень стійкості спортсменів до конфліктних ситуацій, а також їхню здатність зберігати психологічну рівновагу та конструктивність поведінки у складних умовах командної взаємодії.

Тест 9. Оцінка стилів поведінки у конфлікті (тест К. Томаса, адаптований Н. В. Гришиною) [1, с. 54; 7]. Методика була використана для дослідження особистісної схильності футболістів до конфліктної поведінки на основі різних стилів реагування у конфліктних ситуаціях. Вивчення особливостей поведінки осіб із підвищеною конфліктністю, які нерідко відчувають незадоволення власним статусом чи роллю, схильні до дратівливості, напруженості та агресивності, є важливим засобом попередження конфліктів. Такі індивіди часто виступають каталізаторами, що прискорюють розвиток конфліктних ситуацій у негативному напрямку. Тому своєчасне розпізнавання подібних моделей поведінки та застосування відповідних заходів для нейтралізації їхнього впливу є ключовою умовою ефективного управління командою.

Дослідження проводилося на базі футбольного клубу «Зірка» м. Кропивницький. У ньому взяли участь 19 спортсменів – гравців команди, яка виступає у чемпіонаті України серед аматорів.

Результати дослідження. З метою дослідження причин виникнення міжособистісних конфліктів у футбольному колективі нами була розроблена спеціальна анкета. Аналіз отриманих

результатів показав, що основними чинниками, які футболісти визначили як провідні, є: негативні результати змагань (пошук винного), прояви «зіркової хвороби» окремих гравців, нездорова конкуренція між спортсменами (досягнення мети будь-якими засобами), фізичне та психічне перенапруження (у взаєминах між самими спортсменами); порушення спортивного режиму (у співпраці з тренерським складом); матеріальне стимулювання команди (у взаємовідносинах з адміністрацією). Як менш значущі причини респонденти відзначили психологічну несумісність у середині команди, відмінності у кваліфікації гравців та загальну схильність до конфліктності.

Результати за тестом 1. Аналіз показав, що рівень конфліктності учасників команди розподілився в межах від нижчого за середній до вищого за середній. Більшість футболістів (12 осіб, що становить 63,16%) продемонстрували середній рівень конфліктності. По двоє респондентів (по 10,53%) отримали результати нижче середнього та вищого за середній рівні. Водночас один спортсмен (5,26%) виявив підвищений рівень конфліктності, що може становити ризик для психологічного мікроклімату команди.

Тест 2. Дослідження проводилося анонімно, що дало змогу кожному спортсмену отримати об'єктивну оцінку власної поведінки у конфліктних ситуаціях. Такий підхід сприяв глибшому усвідомленню індивідуальних особливостей та відкрив можливості для подальшої корекції власних дій, зокрема у випадках виникнення конфліктів у командному середовищі.

Тест 3. Опитування дозволило визначити особливості міжособистісних контактів у футбольному колективі. Аналіз результатів показав, що більшість спортсменів – 14 осіб (73,68%) – виявили достатню гнучкість у стосунках з іншими людьми, відкритість до компромісів та схильність швидше змінювати думку про людину в позитивний бік, ніж у негативний. Невелика частка – 3 футболісти (15,79%) – орієнтовані на складні перспективні цілі, спокійно працюють у групі, схильні підтримувати партнерів по команді, ніж засуджувати їх, а також здатні без образи встановлювати контакт навіть із тими, хто їх образив. Водночас лише 2 спортсмени (10,53%) продемонстрували обережність, схильність до недовірливості та підозрливості. Вони не враховують внутрішній світ інших людей у ділових стосунках, завжди готові до боротьби, живуть в очікуванні конфлікту, тим самим провокуючи його.

Тест 4. На основі результатів тестування було визначено індивідуальні стилі комунікації футболістів та їхню коректність у взаємодії з партнерами по команді. Лише один спортсмен (5,26%) продемонстрував надмірну агресивність і неврівноваженість; у процесі досягнення успіху він може жертвувати інтересами інших. П'ятеро гравців (26,32%) виявили помірну агресивність і конфліктність, проте до критики ставляться доброзичливо. Решта учасників дослідження продемонстрували надмірну миролюбність, що пов'язано з недостатньою впевненістю у власних силах та можливостях. Вони позитивно сприймають критику «знизу», але, водночас, побоюються критики «зверху».

Тест 5. За результатами тестування було створено середній профіль команди на основі індивідуальних профілів гравців, що коливаються в межах від 32 до 48 балів. Це дозволило охарактеризувати психологічну атмосферу у футбольному колективі як таку, що перебуває на середньому рівні. Такий показник свідчить про відносну стабільність емоційного фону та міжособистісних взаємин у команді, але, водночас, вказує на наявність потенційних зон ризику, які потребують уваги для підвищення згуртованості та ефективності спільної діяльності.

Тест 6. За результатами тестування рівень комунікативного контролю серед футболістів розподілився майже рівномірно. Так, по 6 спортсменів (по 31,58%) продемонстрували низький та високий рівні контролю у спілкуванні, тоді як 7 респондентів (36,84%) показали середній рівень. Такий розподіл свідчить про різноманітність індивідуальних стратегій регуляції комунікативної поведінки в команді: від більш спонтанних і відкритих до максимально контрольованих та адаптивних.

Тест 7. Аналіз результатів показав, що більшість футболістів 13 осіб (68,42%) – мають середній рівень тривожності, що свідчить про відносну емоційну стабільність у стресових

та конфліктних ситуаціях. У 4 спортсменів (21,05%) виявлено низький рівень тривожності, що може характеризувати їх як більш стійких до психологічних навантажень. Водночас у 2 гравців (10,53%) зафіксовано високий рівень тривожності, що може бути фактором ризику для їхньої поведінки у конфліктних умовах та потребує додаткової уваги з боку тренерського складу та психолога команди.

Тест 8. Результати дослідження показали, що серед футболістів відсутні випадки вираженої чи високої конфліктності, що можна розцінювати як позитивний фактор для психологічного клімату команди. Водночас усі спортсмени розподілилися порівну: 50% мають середній рівень конфліктостійкості, а інші 50% – високий рівень конфліктостійкості. Це свідчить про достатню здатність гравців зберігати психологічну рівновагу та конструктивність поведінки у конфліктних ситуаціях, що є важливим для підтримання командної згуртованості та ефективної взаємодії.

Тест 9. Для визначення схильності футболістів до конфліктної поведінки нами була використана методика К. Томаса. Автори підкреслюють, що ключовими вимірами у поведінці є: кооперація (увага до інтересів інших учасників конфлікту та напористість (акцент: захисті власних інтересів). Згідно з концепцією, уникнення конфлікту не приносить успіху жодній зі сторін. При таких формах поведінки, як конкуренція, пристосування чи компроміс, результатом є або вигреш однієї сторони при програвші іншої, або взаємні втрати через поступки. Лише у випадку співробітництва обидві сторони отримують вигреш, що робить цей стиль найбільш конструктивним. Результати тестування футболістів представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл футболістів за рівнями розвиненості стилів поведінки в конфліктній ситуації

Рівень	Стилі поведінки в конфліктній ситуації				
	Суперництво	Співпраця	Компроміс	Уникнення	Пристосування
Низький	21,1	42,1	21,1	26,3	31,6
Середній	52,6	42,1	36,8	52,6	36,8
Високий	26,3	15,8	42,1	21,1	31,6

На основі результатів, отриманих після застосування комплексу тестових методик, нами були підібрані та реалізовані спеціальні заходи у процесі підготовки футболістів. Вони були спрямовані на: формування навичок конструктивної комунікації; зниження рівня тривожності та психоемоційного напруження; підвищення конфліктостійкості; розвиток командної співпраці; профілактику «зіркової хвороби» та нездорової конкуренції.

Висновки. Встановлений рівень конфліктності, контактності та комунікативного контролю футболістів дозволив визначити потенційні ризики для психологічного мікроклімату команди. Оцінений рівень тривожності та стійкості до конфліктних ситуацій у більшості досліджуваних є середнім; окремі випадки високої тривожності потребують особливої уваги. Серед індивідуальних стилів спілкування досліджуваних та стратегій поведінки у конфліктних умовах переважають співпраця та компроміс. Психологічна атмосфера в команді визначена як відносно стабільна, але з наявними зонами ризику, що потребують профілактичних заходів.

Результати тестування стали основою для практичних заходів, які дозволили не лише попередити виникнення конфліктних ситуацій, а й підвищити ефективність командної взаємодії.

Література:

1. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення: навч.-метод. посіб. Харків: Друкарня Мадрид, 2020. 91 с. URL: https://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/45/90/45908e00-9bcd-4b8f-979e-5cf36404e337/garkavets_volchenko_konflikti_v_osvitnomu_seredovishchi.pdf
2. Ігумнов Д. О., Остапенко Ю. О. Дослідження причин виникнення конфліктів у футбольній команді «БАРСА». *Інноваційні технології в системі підвищення кваліфікації*

фахівців фізичного виховання і спорту: тези доповідей VI Міжнародної наук.-метод. конф. (м. Суми, 18–19 квітня 2019 р.). Суми: СДУ, 2019. С. 140-142. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/75365/3/Ostapenko_football_players.pdf;jsessionid=C5DB5C60191674021BC14695BC1192D4

3. Кривенко О. М. Педагогічні умови формування у майбутніх інженерів умінь попередження конфліктів у професійній діяльності. Кваліфікаційна робота. Київ. 2020. 116 с. URL: <https://er.kai.edu.ua/items/03868500-70eb-4f34-b41c-99e7b265ecc5/full>

4. Оксенюк І. В., Панчук А. П. Формування безконфліктної поведінки футболістів під час тренувань. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. №14. 2016. С. 164-166. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Ozfm_2016_14_48

5. Остапенко Ю. О., Остапенко В. В., Стасюк Р. Н., Долгова Н. О. Причини виникнення конфліктів у футболістів підліткового віку та їх профілактика. *Спортивні ігри*. 2021. №3 (21). С. 40–49. doi: 10.15391/si.2021-3.05

6. Тест Оцінка самоконтролю в спілкуванні (М. Снайдер). URL: https://stud.com.ua/17579/psihologiya/otsinka_samokontrolyu_spilkuvanni_snyder

7. Тест-опитувальник Томаса-Кілмана на поведінку в конфліктній ситуації. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/test-opituvalnyk-tomasa-kilmanom-na-povedinku-v.html>

8. Шелюк В. О., Демчук Т. Р. Особливості подолання конфліктної поведінки футболістів під час тренувань. *Олімпійський та паралімпійський спорт*. Вип. 3, 2023. С. 79-82. doi: 10.32782/olimpstu/2023.3.16

References:

1. Harkavets S.O., Volchenko L.P. (2020). Konflikty v osvithnomu seredovyshchi: diahnostryka ta praktyka vyrishennia: navchalno-metodychnyi posibnyk. [Conflicts in the educational environment: diagnostics and practice of resolution: educational-methodical manual]. Kharkiv: Drukarnia Madryd. 91 p. [in Ukrainian].

2. Ihumnov D.O., Ostapenko Yu.O. (2019). Doslidzhennia prychnyn vynyknennia konfliktiv u futbolnii komandi "BARSA". [Research of causes of conflicts in the football team "BARSA"]. Innovatsiini tekhnolohii v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu: tezy dopovidei VI Mizhnarodnoi nauk.-metod. konf. (Sumy, April 18–19, 2019). Sumy: SDU, 140–142. [in Ukrainian].

3. Kryvenko O.M. (2020). Pedagogichni umovy formuvannia u maibutnikh inzheneriv umin poperedzhennia konfliktiv u profesiinii diialnosti. [Pedagogical conditions for the formation of future engineers' skills to prevent conflicts in professional activity]. Qualification work. Kyiv. 116 p. [in Ukrainian].

4. Okseniuk I.V., Panchuk A.P. (2016). Formuvannia bezkonfliktnoi povedinky futbolistiv pid chas trenuvan. [Formation of conflict-free behavior of football players during training]. Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity, 14, 164–166. [in Ukrainian].

5. Ostapenko Yu.O., Ostapenko V.V., Stasiuk R.N., Dolhova N.O. (2021). Prychyny vynyknennia konfliktiv u futbolistiv pidlitkovoho viku ta yikh profilaktyka. [Causes of conflicts in adolescent football players and their prevention]. Sportyvni ihry, 3(21), 40–49. doi: 10.15391/si.2021-3.05 [in Ukrainian].

6. Test Otsinka samokontroliu v spilkuvanni (M. Snayder). [Test Assessment of self-control in communication (M. Snyder)] [in Ukrainian].

7. Test-opytuvalnyk Tomasa-Kilmana na povedinku v konfliktinii sytuatsii. [Thomas-Kilmann conflict mode instrument]. Available at: (in Ukrainian).

8. Sheliuk V.O., Demchuk T.R. (2023). Osoblyvosti podolannia konfliktnoi povedinky futbolistiv pid chas trenuvan. [Features of overcoming conflict behavior of football players during training]. Olimpiyskiyi ta paraliimpiyskiyi sport, 3, 79–82. doi: 10.32782/olimpstu/2023.3.16 [in Ukrainian].

Sobko Nataliya, Sobko Sergiy, Mishin Sergiy

FOOTBALL TEAM MANAGEMENT: DIAGNOSTICS AND PREVENTION OF CONFLICT SITUATIONS

Relevance of the problem. *The presented work analyzes literary sources devoted to the issues of sports conflictology. The issue of the quality of interpersonal relationships in a sports team is one of the key practical problems that coaches face. Effective team training requires the leader not only professional knowledge in the field of physical and technical training, but also a deep understanding of the psychological processes that occur in the group. The coach must have the skills to organize interaction between athletes, the ability to maintain a positive psychological microclimate, as well as the ability to timely identify and prevent conflict situations. Conflicts in the sports environment can arise for various reasons and significantly complicate the fulfillment of the tasks set. Managing them involves not only responding to existing problems, but also developing preventive measures aimed at preventing them. The **purpose** of the study is to theoretically substantiate and apply test methods for assessing psychological indicators as a tool for diagnostic and preventing conflicts in a football team. **Methods:** analysis of special literature on conflictology and information materials from Internet sources; theoretical generalization; study of individual psychological characteristics of athletes; identification of early signs of hidden conflicts; anonymous questionnaire to determine the causes of their occurrence; application of psycho-diagnostic tests. **Results:** a questionnaire was developed to study the causes of interpersonal conflicts in a football team. The athletes named the main factors as negative competition results, manifestations of “star disease” in individual players, unhealthy competition, physical and mental overstrain, violation of the sports regime, as well as material stimulation. The testing made it possible to determine the level of conflict (in 63,16% it is average), personal contact (73,68% are open to compromises), communicative control (68,42% benevolently perceive criticism “from below”, but are wary of criticism “from above”), the level of anxiety (in the majority it is average), as well as resistance to conflicts. The communication styles and behavioral strategies of athletes in conflict situation were studied, the psychological atmosphere in the team was assessed. The results obtained made it possible to develop a set of measures aimed at forming a healthy psychological climate and preventing conflicts in the process of training athletes.*

Key words: *conflict situation, diagnostics, prevention, management, football team.*

Дата першого надходження статті до видання: 25.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.05.2026